No. 141. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Donderdag 15 Junij.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, gelet op Z. M. Besluit van den 1. Augustus 1831, n°. 72, waarbij is bepaald dat de DANKDAG of GODSDIENSTIGE VIERING der Overwinning van *Waterloo*, voortaan altijd op den derden Zondag der maand Junij zal plaats hebben, en willende de plegtige viering van dien dag helpen bevorderen en verzekeren,

Gelasten dienvolgens uitdrukkelijk, dat op Zondag den 18. Junij aanstaande, binnen deze Stad alles zal worden vermeden, wat tot stoornis van de Godsdienstige aandacht zoude kunnen aanleiding geven, waartoe speciaal de bepalingen der wet van den 1. Maart 1815 (Staatsblad n°. 21), zullen moeten geobserveerd worden.

Met waarschuwing dat de overtreders, overeenkomstig Art. 6 van gemelde Wet, zullen worden gestraft met eene boete van niet hooger dan *vijf-en-twintig gulden*, of, bij onvermogen, met eene gevangenis van niet langer dan *drie dagen*; zijnde de Kommissaris van Politie gelast om op de nakoming dezer toe te zien en te waken.

BREDA, den 8. Junij 1837.

DE ROY, vt.

Ter ordonnantie van dezelven,

De Secretaris der stad,

H. W. SCHAUIKES.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, brengen bij deze, ten verzoeke der Districts-Commissie tot aanmoediging en ondersteuning van de Gewapende Dienst, in de Nederlanden, gevestigd binnen deze Stad, ter kennisse der Ingezetenen, dat de gewone Kollecte voor gedachte fonds van dit jaar, zal plaats hebben op Maandag den 19. Junij aanstaande, terwijl, naar aanleiding van het besluit van Z. Exc. den Heere Gouverneur dezer Provincie van den 22. Januarij 1826 A. n°. 9 (Prov. blad n°. 12), de volgende inlichtingen en consideratien, tot prikkel eener milde deelneming mogen dienen:

» Dat, hoe aanzienlijk ook de giften zijn mogen, welke voor deze Vaderlandslievende instelling bereids ten offer zijn gebragt, men echter mag vertrouwen, dat de ingezetenen genegen zullen zijn, om in de te doene Kollecte mildelijk bij te dragen, alzoo derzelver opbrengst in de eerste plaats uitsluitend strekt, tot ondersteuning der verschillende deelgeregtigden, *die in vroegere Oorlogen verminkt zijn geworden*; terwijl het overige van die publieke inzameling wordt aangewend ten nutte van de *primitive deelgeregtigden na* 1813, en onder deze inzonderheid degenen, die het *slagtoffer zijn van den strijd, gevoerd ten gevolge van den opstand in Belgiee*:

» Dat het daarenboven ook uit de door het Hoofdbestuur publiek gemaakte verslagen reeds genoegzaam is gebleken, dat reeds sedert verscheidene jaren, de door het Hoofdbestuur te doene uitgaven, door de inkomsten niet kunnen bestreden worden, en dat dit te kort moet worden gevonden uit een verkoop van fondsen; welke stand van zaken, niettegenstaande de vele restrictien, die reeds in het aannemen van deelgeregtigden gemaakt zijn, in het vervolg nog tot meerdere beperking zoude moeten leiden, indien het fonds voortgaande mogt verachteren."

En Burgemeester en Wethouders vertrouwen dan ook, dat, zondere nadere aansporing, het voormelde genoegzaam zal ten prikkel verstrekken, om door een iegelijk naar zijn vermogen tot voorschreven heilzaam doel te doen bijdragen.

BREDA, den 12. Junij 1837.

DE ROY, vt.

Ter ordonnantie van dezelven,

De Secretaris der Stad,

H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 12den Junij.

De beide kamers hebben heden hare werkzaamheden hervat. De afgevaardigden hebben zich bezig gehouden met de discussie van een ontwerp over de verbetering van de fransche havens, waarvoor in dit jaar omtrent 2 millioen en in 1838 omtrent 4 millioen zal besteed worden. De pairs hebben almede ontwerpen voor de verbetering van wegen aangenomen.

— De bladen zijn alle nog gevuld met beschrijvingen van het feest van Versailles, en vinden geen woorden genoeg om de prachtige kunstgewrochten van het museum naar waarde te vermelden. Maar, — dus besluit het *Journal des Débats* zijn verhaal, 't welk meer dan vier kolommen van zijn blad beslaat — bij gemis van eene waardige lofrede, zal toch de uitwerking van deze groote plegtigheid achter blijven. Zij is onmetelijk. De Koning heeft reeds zijne plaats in de reeks der nationale geschiedenis aangewezen; hij heeft daarvoor een onvergankelijk gedenkstuk opgerigt. Hij heeft de liberale denkbeelden van onze eeuw weten overeen te brengen met de pracht en grootheid van *Lodewijk XIV*. Hij heeft getoond een even groot wijsgeer als magtig Koning te zijn. Hij heeft de toejuiching der staatkundigen, en de bewondering der kunstenaars zich verworven. Hij heeft de kunst met de vrijheid verzoend." Het *Journal* verzekert ten slotte, dat de Koning vroeger in een der oogenblikken dat de moorddolk gedurig tegen hem opgeheven was, eens uitgeroepen had: » de ongelukkigen, dat zij mij ten minste nog eerst Versailles lieten voltooijen!" Thans mogt hij zijn werk voltooid zien en zag zijn leven niet meer dus bedreigd.

De menigte volks, ter gelegenheid van het feest in Versailles en in den omtrek vereenigd, is verbazend geweest. Men berekent dat van Parijs alleen zich 200,000 personen derwaarts begeven hebben.

De *Moniteur* geeft dezen morgen een verslag van de wapenschouwing gisteren te Versailles gehouden. Na het front van het bataillon door de kweekelingen der school van St. Cyr gevormd te zijn voorbij gegaan, plaatste de Koning zich voor het centrum, en nu het nieuwe vaandel, dat hij de jonge lieden toegezegd had en hun thans vereerde, in de hand nemende, sprak hij hen met eene heldere stem en op een warmen toon toe, hen verwijzende op de groote voorbeelden der krijgsgeschiedenis, welker afmaling hij hen onlangs bij het bezoek in het museum had aangewezen, en zijn vertrouwen te kennen gevende dat ook zij, even als deze hunne voorgangers, de eer der driekleurige vlag, wanneer zij eens ten strijde geroepen werden, zouden weten te handhaven. Na de wapenschouwing, zijn de toegangen tot het kasteel voor het publiek opengesteld geworden. In den namiddag hebben er te Versailles groote harddraverijen plaats gehad.

— Met veel lof wordt er gesproken, over de geestbeschaving en het vernuft der Hertogin *van Orleans*. Zoo de heeren *Guizot* als *Thiers* hebben een uitvoerig onderhoud met de prinses gehad, en beide waren verrukt geweest over de wijze waarop zij het gesprek had volgehouden.

— Gisteren is de generaal *Evans* te Parijs aangekomen; hij zal hier eenige dagen vertoeven alvorens naar Londen voort te reizen.

— Men zegt dat verscheidene officieren van ons leger de vergunning hebben bekomen om in Turkije dienst te nemen.

— Er zijn wederom twee telegraphische depeches uit het Zuiden van ons rijk, van regeringswege openbaar gemaakt, de bevestiging van den inhoud der laatstvoorgaande depêches inhoudende. Zij luiden als volgt:

» Bajonne, 10 junij 1837, ten half drie ure.

» Het officiele bulletin van den generaal *Oraa*, uit Monzon van den 5den gedagteekend, houdt het berigt in dat de karlisten in den afgeloopen nacht de Cinca waren overgetrokken, en hunne rigting op Graces hadden genomen. Een hunner batallions, hetwelk op den regteroever der rivier was achtergebleven, is deels ter nedergesabeld, en voor 't overige door de christinos gevangen genomen. Daar echter de karlisten al de vaartuigen naar den linkeroever hadden medegevoerd, waren de christinos genoodzaakt om uit Monzon eene brug te doen komen.

» De baron de *Meer* is niet tijdig genoeg te Fons kunnen aankomen om den overtogt der karlisten te beletten; en is dus onverrigter zake naar Lerida teruggekeerd."

» Narbonne, 11 junij 1837, 6 ure des morgens:

» Uit Seu d'Urgel schrijft men van den 9den, dat de Navarresen Ager en de omstreken tusschen Balaguer en Tremp bezet hadden."

Het *Journal des Débats* laat, bij het overnemen dier depêches, het onderstaande volgen:

» Het karlistische leger heeft alzoo deszelfs overtogt over de Cinca door middel van schuiten bewerkstelligd en heeft deszelfs bagaadje en pakpaard eveneens over die rivier gevoerd, zonder dat noch de generaal *Oraa*, noch de baron *de Meer* dit hebben kunnen belet hebben. Wij hadden de hoop gekoesterd dat deze twee generaals, gedurende de acht dagen van werkeloosheid, die de vijand te Barbastro heeft doorgebragt, tijd genoeg zouden gehad hebben om al hunne strijdkrachten te versamelen, en vooral dat zij met gemeen overleg te werk zouden hebben gegaan. Maar het tegendeel is gebeurd; de baron *de Meer* verwijdert zich van de Cinca, komt vervolgens niet tijdig ter plaatse waar hij wezen moest, en keert vervolgens naar Lerida terug, in eene tegenovergestelde rigting van die welke de karlisten volgen.

men niet dan misslagen, nimmer samenwerking tusschen de legerkorpsen van de koningin, en den vijand de gelegenheid steeds opengelaten om zijne ontwerpen te vervolgen. Iedereen zucht er onder, dat de oorlog zoo slecht gevoerd wordt, en men kan voor de generaals geene verschoning vinden, dan door de, op zich-zelve niet minder verontrustende, vooronderstelling, dat de vijand, door de vereeniging van de Katalonische met de Navaresche insurgenten, een groot overwigt heeft verkregen."

De bijzondere berigten uit Bayonne tot den 8sten behelzen niets dat niet reeds door de telegraphische depeches bekend was. Uit Madrid wordt niets naders gemeld.

— Minder nog de ongunstige toestand des konings van Engeland, dan wel de algemeene handels-crisis hebben eenen nadeeligen invloed op de fondsen ter beurze van heden uitgeoefend. Men verzekerde dat de Amerikaansche banken geen betalingen meer in specie, maar enkel in papier zouden doen. De Spaansche fondsen hebben, op grond der jongste tijdingen, ook eene daling ondergaan. In de spoorwegen-aandeelen ging bijna niets om. De notering was: 5 pCt. 108, 80, 60, 80; 3 pCt. 77, 90, 85, 95; Sp. Ard. 24$\frac{1}{8}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$; Rom. L. 101$\frac{1}{4}$; Port. 3 pCt. 28$\frac{5}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$.

D U I T S C H L A N D.

Frankfort, den 11den Junij.

Uit Petersburg schrijft men van den 31sten Mei, dat Z. M. de Keizer denkelijk eerst in Augustus de voorgenomene reis naar de nieuwe Russische en Kaukasische provincien zou aannemen. De groote kavallerie-manoeuvres, die het in het zuiden bijeengetrokkene armeekorps in de uitgestrekte steppen-vlakten bij het stadje Wosnesenk, in het gouvernement Jekaterinoslaw, zou uitvoeren, en waarbij de Keizer tegenwoordig zou wezen, zouden eerst in September plaats hebben. H. M. de Keizerin zou eenige weken vroeger naar Odessa vertrekken, om aldaar de zeebaden te gebruiken.

— Den 7den dezer is te Berlijn de plegtige doop toegediend aan den onlangs geboren zoon van HH. KK. HH. Prins en Prinses *Albert* van Pruissen, waarbij dezelve de namen van *Frederik Willem Nicolaas Albert* ontvangen heeft. Doopgetuigen waren, de Koning van Pruissen, de Koningin der Nederlanden, de verdere leden van het Pruissische Vorstenhuis, de groothertog van Mecklenburg-Strelitz en de Vorstin *von Liegnitz*.

— De heer *von Scherff* is met zijne mede-afgevaardigden van Berlijn naar Kassel vertrokken.

— Te Brunswijk, alwaar sedert eenigen tijd aan de burgerwacht hare wapenen waren ontnomen, heeft het bevel om dezelve weder in het bezit daarvan te stellen, veel opziens gemaakt.

— In Freyburg heeft een voornaam huis, onder de firma van "*Les enfans de Muller & Savary*" zijne betalingen gestaakt.

— Uit Weenen wordt van den 5den junij geschreven dat de Keizerlijke familie den vorigen middag een afscheidsbezoek aan de hertogin *van Angoulême* heeft gegeven. Deze vorstin, benevens hare nicht, hebben zich vervolgens naar Schönbrunn begeven, om met HH. Majesteiten het middagmaal te gebruiken en, zijn den 5den naar Kirchberg terug gereisd. Deze beide vorstinnen hebben zich gedurende hun verblijf te Weenen nergens anders dan ten hove in het publiek vertoond. "De hertogin *van Angoulême*," leest men in de berigten, "die door haren franschen hofstoet *Uwe Majesteit* werd genoemd, woonde dagelijks twee missen bij en wandelde bij goed weder met hare nicht in den zoogenaamden afgeslotene keizerlijken tuin. Op hare ernstige trekken was weemoed te lezen. Hare nicht is eene bevallige vorstin geworden. — H. K. H. de hertogin *van Berry* is, na de samenkomst met hare doorluchtige familie, een dag naar Kirchberg geweest en is toen naar Grätz terug gekeerd."

— Van Konstantinopel verneemt men dat de reis des Sultans reeds dat goede gevolg had dat er omtrent 20,000 menschen aan de verbetering der groote wegen weldra zouden worden te werk gesteld. In de turksche hoofdstad werd een groot vuurwerk in het arsenaal gereed gemaakt, om dit ter gelegenheid van de terugkomst van Z. H. aldaar af te steken.

Hafis-pacha zette den guerillas-oorlog tegen de kurden steeds voort.

De bekende Engelsche scheepsreeder *Bell*, zegt men dat uit Circassie te Trapezunt zou zijn terug gekomen.

— Uit Odessa wordt geschreven dat men omstreeks de helft van mei te Sebastopol groote toebereidselen maakte tot de ontvangst van den Keizer van Rusland en van den Grootvorst-troonsopvolger.

— Te Weenen stonden den 5den dezer gemunt Bankact. 1375.

N E D E R L A N D E N.

Breda, den 14den Junij.

Het bevestigt zich, dat Z. M. de Koning, op Hoogstdeszelfs terugreis, ook Arnhem zal bezoeken. Z. M. wordt aldaar aanstaanden Vrijdag verwacht.

— De Gedeputeerde Staten van Noordholland hebben bekend gemaakt, dat de algemeene collecte, welke heeft plaats gehad ter gemoetkoming in de behoeften van noodlijdende ingezetenen dier provincie, ten gevolge der stormen van den 29. November en 24 en 25 December ll., heeft opgebragt de aanzienlijke som van *f* 38,159 51$\frac{3}{4}$ en zulks met inbegrip van de opbrengst van het schutterlijk en militair concert, in den schouwburg te Amsterdam gegeven, alsmede van *f* 500, door de tusschenkomst van den heer *R. Stork*, te Amsterdam, van den heer *H. P. Hope*, te Londen, van *f* 100, afzonderlijk uit Terschelling en *f* 25, van N. N. uit 's Gravenhage ontvangen.

Dat de schade, welke, naar aanleiding van de aangenomene beginselen, voor vergoeding vatbaar is geoordeeld, heeft beloopen eene som van *f* 103,885,69$\frac{1}{4}$, zoodat men, door de zoo milddadig ingekomene giften, in staat gesteld is, de geledene schade met een bedrag van 36$\frac{1}{2}$ pCt. te gemoet te komen, terwijl het dan nog overschietend saldo van *f* 219,26$\frac{1}{2}$ over de geringere posten is verdeeld geworden; wordende de gelden werkelijk dezer dagen, aan de onderscheidene plaatselijke besturen ter verdere uitreiking verzonden.

— Te Arnhem is den 10den aangekomen en in het Logement *het Zwijnshoofd* afgestapt Jonkheer *Bangeman Huijgens*, Nederlandsch gezant aan het hof van Denemarken. Na aldaar nachtverblijf gehouden te hebben, is deze gezant den volgenden morgen naar 's Gravenhage vertrokken.

— Men schrijft uit Neuzen van den 11den dezer:

"Gisteren is alhier door den kolonel der genie *Ninaber*, publiek aanbesteed de daarstelling der bomvrije kazematten, welke tot kazerne voor de troepen der vesting moeten dienen, en is zulks aangenomen door den heer *Calisch* te Sliedrecht voor eene som van *f* 123,000. De werken aan die vesting verdienen de opmerkzaamheid van allen die eenig denkbeeld van vestingbouwkunde hebben. Die het kleine onaanzienlijke plaatsje vroeger gekend heeft, zal zich thans verwonderen eene ruime luchtige en gezonde stad te zien; de menigvuldige moerassen die hetzelve voorheen omringden, zijn door frischvlietende, dieper en met verbazend hooge wallen omringde grachten vervangen, hetwelk niet weinig tot de verbetering van den gezondheidstoestand bijdraagt; de vermeerdering van bevolking, het gedurig aanbouwen van nieuwe huizen, en de algemeene bedrijvigheid, de ontzaggelijke werken welke hier dagelijks worden aanbesteed, de menigte van arbeiders die hier hun bestaan vinden, het daaruit voortvloeijend vertier voor de ingezetenen, doen deze vesting eene voorheen zelden gekende welvaart genieten. De generaal-majoor *Schuurman*, kommanderende de troepen in Zeeland, inspecteert thans de reserve bataillons der 2de en 17de afdeelingen, gekantonneerd te Neuzen, Axel, Sas van Gent en Hulst."

Vorst *Leopold* is gisteren morgen te Laeken teruggekomen.

— De ingenieur *Vifquin* zal met het toezigt over de werken aan den spoorweg van Namen naar Tiener belast worden.

— Eene nieuwe daling van ½ pCt. van de *Ardoins* ter Parijsche beurs, alsmede een gerucht van den dood des konings van Engeland, hebben de fondsen ter beurze van Antwerpen van gisteren (13 *Junij*) gedrukt. De notering was: Belg. 100$\frac{3}{8}$; O. Met. 105$\frac{3}{4}$; Sp. Ard. 22$\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; Dif. 7$\frac{3}{8}$; Nap. Renten 92$\frac{1}{2}$; B. Tav. 59; Sicil. 91$\frac{5}{8}$; Rom. L. 101$\frac{1}{4}$; Certif. te Antw. 97; Braz. 85.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — De hoogeschool te *Erlangen* wordt met een gevoelig verlies bedreigd, het vertrek namelijk naar *Berlijn* van den hoogleeraar in de Oostersche talen en in *Duitschland* hooggeschaten dichter, Dr. F. Rückert, zijnde hem een voordeelig beroep derwaarts gedaan. Als een blijk van hoogachting voor den dichter en waardering van zijn talent, werd hem onlangs, op zijnen geboortedag, den 16den Mei, uit *Leipzig*, van wege omtrent een veertigtal zoo hoogleeraren, geneesheeren en geestelijken als boekhandelaars, een van buiten massief zilveren en van binnen gouden eerebeker, welke niet minder dan twee flesschen wijn kan bevatten, vereerd. — De pruissische bladen maken, als van een buitengewoon verschijnsel, gewag van het verbazend geheugen-vermogen eens jongen, pas drie-en-twintigjarigen poolschen rabbijns, onlangs te *Breslau* aangekomen, welke, namelijk, den geheelen Talmud met deszelfs uitvoerige commentarien van Raschi, Tossephat, Rosch enz., zelfs met al de onderscheidene aanteekeningen, zonder een lettergreep te missen, uit het hoofd opzegt, en ten deze zoo sterk van geheugen is, dat wanneer men willekeurig eene plaats van den Talmud, op welke bladzijde ook, met eene speld aanstipt, hij het daarmede gelijkstaande woord, op tien of twintig bladzijden verder, naar men het verlangt, terstond opnoemen zal. Wanneer men aanneemt, dat hij met zijn vijfde of zesde jaar (wanneer de kinderen in *Polen* gewoonlijk aanvangen den Talmud te leeren) de studie begon waarin hij het zoover mogt brengen, zoo heeft hij in 18 jaren tijdsverloop een dertig folioboekdeelen uit het hoofd geleerd. Door de bovenmatige inspanning van zijnen geest verkeert hij in eene gestadige prikkeling of in een staat van opgewondenheid, die nadeelig op zijn leven werkt. Te bejammeren is het, dat deze rabbijn zijn verwonderlijk geheugen niet tevens aan onderwerpen van meer algemeen nut, zooals aan de beoefening der wetenschappen, heeft dienstbaar gemaakt. — Te *Weenen* is, onder het toezigt van den algemeenen staf des legers, eene uit 16 bladen zamengestelde, algemeene strategische kaart van Europisch *Rusland* met de aangrenzende deelen van *Zweden*, *Pruissen*, *Gallicien*, *Hongarije*, *Aziatisch Turkije*, *Persie* en het koningrijk *Polen*, op eene lengte van 18 duim en breedte van 13 duim, uitgegeven geworden. Een pracht-exemplaar, waarvan al de bladen waren aaneengevoegd, werd dezer dagen aan den keizer aangeboden.

Zwitserland. — Te *Zurich* werd op den 1sten dezer door het Muzijkaal-genootschap, in eene der kerkgebouwen, daartoe plegtstatig ingerigt; een groot Muzijkaal lijkfeest gehouden ter vereering van de nagedachtenis zijns medeburgers, den componist H. G. Nägeli, die tevens nog in andere opzigten, gelijk in het vak van onderwijs en in het bestuur, vele verdiensten had, en die, schoon velen om zijn bijzonder karakter tegen hem vooringenomen waren, niet minder vele vereerders telde.

FRANKRIJK. — De volgende statistiek geeft een overzigt van het hooger onderwijs in *Frankrijk*. Er zijn in het rijk negen leerstoelen voor het regt, gevestigd in de steden *Aix*, *Caen*, *Dijon*, *Parijs*, *Poitiers*, *Rennes*, *Straatsburg*, *Toulouse* en *Grenoble*. Het getal der examina's voor het diploma dezer faculteit bedraagt omtrent 7000, waarvan de school van *Parijs* alleen voor twee derde, terwijl van die 7000 studenten slechts omtrent een derde het verlangd diploma verkrijgt. In de drie geneeskundige faculteiten van het rijk: te *Montpellier*, *Parijs* en *Straatsburg*, worden omtrent 4000 examina's afgelegd; slechts een achtste deel derzelve leidt tot het doctoraat; voor de faculteit der wetenschappen heeft *Frankrijk* acht leerstoelen: te *Caen*, *Dijon*, *Grenoble*, *Lyon*, *Montpellier*, *Parijs*, *Straatsburg* en *Toulouse*; het getal examina's haalt naauwelijks 150, en van deze rekent men dat slechts 2 het tot den graad van doctor brengen. De letteren hebben zes leerstoelen: te *Besançon*, *Caen*, *Dyon*, *Parijs*, *Straatsburg* en *Toulouse*; 3000 kweekelingen verlangen in deze faculteit het examen af te leggen, en omtrent het twee derde gedeelte verwerft het diploma; het doctoraat valt aan 10 hunner ten deel. Het getal der adspiranten voor Akademische graden in de onderscheidene faculteiten, beloopt dus jaarlijks in *Frankrijk* nabij de 14,000; dat der gegradueerden zal 5000 bedragen, waarbij men tellen kan omtrent 1800 diploma's van baccalaureussen in de letteren, door 20 Akademien verleend die geene faculteit voor de letteren hebben. — De eerste aflevering van het *Musée historique de Versailles* door den boekhandelaar FURNE EN COMP. uitgegeven, met eenen verklarenden text van TH. BURETTE ziet thans insgelijks het licht. Deze overbrenging in plaat der schilderstukken voorhanden in het Museum van *Versailles*, hetwelk op den 10den dezer geopend werd (*zie ons vorig n°., art. Frankrijk*), en welke zoekt mede te dingen met de grootere en kostbaardere onderneming van den heer GAVARD, wordt in 4to uitgegeven, en gezegd uit 200 afleveringen te zullen bestaan, zijnde de prijs van elke aflevering, die ieder twee platen en twee bladen text bevat, 75 cent op gewoon, en 1 fr. 50 c. op chineesch papier.

ENGELAND. — Twee uitstekende schilderstukken, het een van REMBRAND, het ander van den spaanschen schilder MURILLO, dezer dagen te *Londen* openbaar ten verkoop ten toon gesteld, en waarvoor, voor het eerste 2000 p. st. (24,000 gulden) en voor het tweede 6000 p. (72,000 gulden), dus te zamen 96,000 gulden gevraagd werd, zijn, volgens den *Globe*, door het engelsch gouvernement te zamen voor den prijs van 7000 p. st., of 84,000 gulden, gekocht geworden.

ITALIË. — Te *Milaan* is de aldaar in dit jaar gehoudene Tentoonstelling van kunstvoorwerpen door haren rijkdom zeer voldoende uitgevallen; inzonderheid trekt de arbeid in marmer in eene hooge mate de opmerkzaamheid tot zich, » een sprekend bewijs - dus schrijft men van daar - hoezeer dit schoone land in de twintig jaren van vrede, welke het weder onder de zachte regering van *Oostenrijk* heeft geleefd, zich heeft opgebeurd, en welke vorderingen de kunstenaars, zoowel als de kunsten gemaakt hebben. De van den Franschen tijd achtergeblevene smaak is voor eenen hoogeren en edeler smaak geweken; de *Italianen* zijn als het ware door dezelfde school als de *Duitschers* gegaan. In den veredelden geest, [illegible] de tegenwoordige tijd vordert, zijn er zeer schoone schilderijen, en slechts het kleinste deel is nog van den Franschen theatralen smaak doordrongen." Ook in andere opzigten is te *Milaan* de invloed van den vrede in den bloei der kunsten zigtbaar. De stad wordt buitengemeen verfraaid: de domkerk is geheel voltooid; de vredeboog (*Arco del pace*) zal het weldra zijn; geheele huizenrijen zijn voor de gelijklijnigheid en verbreeding van den weg omvergehaald en door nieuwe vervangen; de straten door granietplaten effen gemaakt en verfraait, enz. — Te *Milaan* houdt zich tegenwoordig, op de frankforter Bibliothekaris Dr. BÖHMER, om er in de gezamenlijke archiven des rijks bouwstoffen te verzamelen voor het door hem uit te geven *Monumenta Germaniae*. Door *Zwitserland* derwaarts gereisd, heeft hij ook met vrucht de bibliotheken daar te lande bezocht, en van hem schijnt afkomstig hetgeen thans verzekerd wordt, dat de in de stads-bibliotheek van *Schaffhausen* bewaarde nagelaten schriften van J. MÜLLER, waaronder bijzonder de verzameling voor de uitgave der geschiedenis van MÜLLER's tijd, niet zoo onleesbaar zouden zijn, als vroeger geoordeeld werd, en dus welligt voor de uitgave nog geschikt.

ZWEDEN. — Binnen het tijdsverloop van nog geen twaalf dagen heeft *Zweden* het verlies geleden van twee verdienstelijke staatslieden, beiden uitstekende schrijvers en leden der Zweedsche Akademie, te weten: de minister van buitenlandsche zaken, graaf VAN WETTERSTEDT (wiens dood onder de staatkundige berigten van dit blad reeds werd vermeld) die den 15den Mei ll. overleed; terwijl op den 24sten de staatsraad [illegible] overleed; de laatste was [illegible] gezant te *Parijs*, onder keizer NAPOLEON. — Tot kanselier van de Militaire Akademie te *Karlsberg*, werd dezer dagen benoemd 'sKonings adjudant de grraaf VON BRAHE. Deze inrigting telt jaarlijks tusschen de 150 of 160 kweekelingen. Behalve dit staats-instituut heeft men in *Zweden*, onder anderen te *Stokholm*, *Gothenberg*, *Jönköping* en *Christianstad*, nog verscheidene andere onder koninklijke goedkeuring opgerigte, bijzondere inrigtingen, voor de aankweeking van toekomstige officieren.

AUSTRALIË. — In den Engelschen *Globe* las men dezer dagen het volgend artikel: In de groote stille Zuidzee heeft tegenwoordig een verschijnsel plaats, hetwelk geschikt is om het belang van onze kolonien van *Nieuw-Zuid-Wallis* met der tijd nog te vermeerderen. Een zesde werelddeel vormt zich als het ware onder onze oogen. De stille Zuidzee is over de verbazende uitgestrektheid van bijna 50 graden lengte en breedte met eilanden bezaaid. Elk dezer eilanden schijnt het middelpunt uit te maken voor de vorming van koraalbanken, die door eene onophoudelijke werking, onafgebroken van uit de onmetelijke diepte der zee oprijzen. Door vereeniging van eenige dier rots-massa's nemen zij weldra de gedaante van een eiland aan, waarop het zaad van onderscheidene planten door de vogels of de golven aangebragt worden; en van het oogenblik dat het water van de zee beneden derzelver oppervlakte blijft, wordt de vastgewordene grond spoedig bedekt met den weelderigen rijkdom van het plantenrijk. Het nieuwe eiland vormt alsnu op zijne beurt het middenpunt van eenen nieuwen koraalgroep. Het groote vermogen der natuur schijnt in deze streken bijzonder werkzaam te zijn, en alsof haar voortgang nog niet snel genoeg is, neemt zij somwijlen de toevlugt tot den bijstand van vulkanen of van aardbevingen. Van af de zuidzijde van *Nieuw-Ierland* tot op de noordzijde der Sandwichs-eilanden zijn in deze wateren overal eene menigte dezer soort van banken, die in het vervolg zetels van de beschaving zullen worden. Het koraal, hetwelk de eerste grondslag dier onmetelijke rotsen uitmaakt, is ook zelf in onophoudelijke werking. De oceaan is met mijriaden van deze grondslagen bezaaid, en wanneer eenmaal deze onder- of binnenaardsche aangroeijingen de zee zal verwijderd en uitgesloten hebben, dan zal de heerschappij van den mensch ook aldaar een aanvang nemen."

VERSAILLES.

Wij ontleenen aan het *Journal de Débats* de volgende schets van dit grootsche kasteel met de kunstschatten die het in zich bevat, zooals gezegd blad in deszelfs heden ontvangen nommer, bij gelegenheid van de opening van het museum, dezelve beschrijft:

» Men stelle zich een onmetelijk gebouw voor, met den voorgevel naar het westen, van eene ontzagwekkende bouworde, leunende aan twee groote vleugels die zich ten Noorden en ten Zuiden met eene verwonderlijke bevalligheid uitbreiden; - in den regter vleugel zijn gelijkvloers en op de eerste verdieping twee uitgestrekte rijen van zalen, die een helder daglicht ontvangen, en op de muren, zoo ineengedrongen als men de namen onzer groote mannen in het geschiedblad leest, schilderijen, die de reeks onzer jaarboeken voorstellen van af het begin der monarchij tot op onze dagen, van *Clovis* af tot aan *Lodewijk Philips* toe, met inbegrip der Revolutie, het Keizerrijk en de Restauratie; slechts de bladzijden die de herinnering aan onze burgertwisten zou vereeuwigd hebben, zijn weggelaten; - gelijklijnig met de schilderszalen, loopen twee galerijen met standbeelden en borsten; de geschiedenis van Frankrijk in marmer; in de embrasures der kruisramen ziet men al de graftomben der koningen, even te voren zoo vol leven op het doek afgemaald beschouwd, en de dood onder allerlei gedaanten op al die steenen gesneden, als de hooge les voor alle aardsche grootheid; - aan de beide einden dier galerijen zijn de kapel en de schouwburg, de kerk en de opera, de gewijde pracht, en het wereldsche vermaak; overal blinkt het marmer en het goud, schitterende armkandelaren, rijk schilderwerk, allerlei weêrkaatsingen, alle kleuren, een overvloed van sieraden, die de beste beschrijving onvoldoende laat; overal koninklijke pracht; hier om God te eeren en de ziel naar boven op te heffen; daar om de schouwspelen en de feesten aan dichtkunst, kunsten en smaak gewijd op te luisteren.

» Tusschen de beide vleugels, op de eerste verdieping van het hoofdgebouw prijkt de eeuw van *Lodewijk XIV* met al haar luister, opschik en roem, met hare oorlogshelden, met de groote heeren en dames van het hof, met hare beroemde mannen en haren grooten Koning; alles is grootsch in die reeks van wonderfraaije vertrekken. Met den geheelen voorgevel die naar het westen staat gelijk, strekt zich eene gaanderij uit, van drie honderd voeten lengte; aan beide kanten dier lange gaanderij, opent zich eene reeks van ruime zalen, die vlak op de beide vleugels uitloopen. In de eerste verdieping vindt men de vertrekken van *Lodewijk XIV*, het ronde venster, de slaapkamer, het kabinet des Konings, de pendulensaal; en langs de wanden dier zalen ziet men de meesterstukken van *van der Meulen*, *van Coypeaux*, *van Lebrun*, ziet men de geschiedenis van die eeuw, met leven, vuur, frischheid en een altijd jeugdig coloriet afgemaald. In hetzelfde gebouw, maar gelijkvloers, vindt men opvolgelijk al de groot-admiralen van Frankrijk, van *Albéric de Montmorency* af tot op *Lesdiguières*; de maarschalken, van den maarschalk *Peter*, de gunsteling van *Philippus Augustus*, af tot op *Grouchij*; de beroemde mannen die op het veld van eer met de generaals-epauletten zijn gesneuveld: *Kleber*, *Carnot*, *Lasalle*, *Junot*, *Foy*, *Lafayette*, en zoo vele anderen nog t

» Maar spoeden wij ons, naar den vleugel die naar het zuiden gekeerd is. Voor dat wij daar komen, moeten wij door de uitgestrekte zaal waar *Napoleon* werd ingehuldigd, en waarmede van deze zijden de vertrekken reeks in de eerste verdieping van het middengebouw eindigt. Daar zijn wij dan in de zaal van 92, in de geheiligden voorhof, die ons naar de groote gaanderij der veldslagen en overwinningen voert. Wij geven daarvan geene beschrijving; wij kunnen er slechts omtrekken van geven. Zoo wij eene beschrijving konden leveren, welk tafereel zou er dan niet te schetsen zijn van die kolossale gaanderij, die bijna vier honderd voet lengte en meer dan vijftig voet breedte heeft, en die van boven, door eene eindelooze en hooge zoldering van glas, het volste en schitterendste daglicht ontvangt; er bestaat geen militair Pantheon zoo prachtig als dit, waar zoo veel zegepralen u in de oogen schitteren, als welke onze wapenen van Tolbiac tot Wagram hebben bevochten; waar men *Charles Martel* voor Tours ziet, *Charlemagne* te Paderborn, *Philippus Augustus* te Bouvines, de *Heilige Lodewijk* te Taillebourg, *Philippus de Valois* te Kassel, *Jeanne d'Arc* voor Orleans, *Karel VIII* te Napels, *Frans I.* te Marignan, *Hendrik IV* te Parijs, *Condé* te Rocroy, *Catinat* te la Marsaille, *Villars* te Denain, *Maurits van Saksen* te Fontenay, *Ro-chambeau* voor York-Town, de Republiek en *Jourdan* te Fleurus, het Keizerrijk en *Na-*

poleon te Austerlitz, te Jena, te Friedland, te Wagram! — Aan het uiteinde dier gaanderij bevindt zich de zaal die aan de julij-omwenteling is gewijd; teruggaande volgen wij eene daarmede gelijklijnig loopende derde gaanderij met beeldhouwwerk gevuld; eindelijk weder gelijkvloers zijnde gekomen, zien wij in twaalf zalen al de veldtogten opgehangen die *Napoleon* van 1795 tot 1810 deed; daarna gaan wij door de groote zaal van Marengo, die aan den uithoek des gebouws grenst, en komen wij door eene vierde gaanderij met beeldhouwwerk, die de standbeelden van beroemde mannen sedert 1790 bevat alsmede de borstbeelden van de generaals op het veld van eer gesneuveld. Stelt u nu langs al die wanden, tusschen al die schilderijen, tusschen die embrasuren, aan al de zolderingen en plafonds, een rijkdom van bronzen, lusters, geschilderde, en op een naamloos schoone wijze gebeitelde versierselen voor, arabesken met eene grillige hand tusschen die massa's van schilderijen gestreeid, en kronijken met de penseel geschreven tusschen al die onsterfelijke bladzijden der geschiedenis. Voegt daarbij de smaak, de pracht en kwistigheid die al de enkele deelen tot een betooverend geheel zamensmelten; en plaatst dan dat schoone paleis in het midden der tuinen door *Le Notre* aangelegd te midden dier loofgewelven, dier murmelende beeken, die, langzaam voortrollende, het bosch omzoomen; en denk u dat geheel door de stralen van de junij-zon beschenen, omringd door eene menigte die niet voor den volgenden dag daar kan worden toegelaten, die begeerig is om te zien, ongeduldig om te bewonderen, en met de oogen die andere menigte volgt, gelukkiger dan zij, die den stoet vormt, welke door den Koning in dien doolhof van schilderijen wordt rondgevoerd; stelt u dit alles voor, en gij zult nog slechts een flaauw denkbeeld hebben van de tooneelen die Versailles in de laatste paar dagen heeft opgeleverd.

171ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIERDE KLASSE.

3de Trekking: N°. 2960, een prijs van *f* 1000; N°. 11385, *f* 1000.
4de —— N°. 1661, een prijs van *f* 1000; N°. 364, *f* 1000.

GRAANMARKT

Te Amsterdam.

Van Maandag 12 Junij.

TARWE. — Bij gerijf als noteren aan gebruikers verkocht: 130 ℔ witb. Pools. *f* 280; - 125, 127 ℔ o. b. dito *f* 230, 235; - 128 ℔ o. Russ. *f* 260; - 123 ℔ Vriesse *f* 170.

ROGGE. — Oude, prijshoudend; nieuw inlandsche iets lager: 117, 121 ℔ Pruiss. *f* 145, 152; - 122 Rijn in entr. *f* 136; - 123 ℔ o. Overijss. *f* 152.

GARST. — Traag: 105 ℔ Vr. wint. *f* 112, 113, 114 naar kwal.

HAVER. — Zonder handel.

ZAADMARKT

KOOLZAAD. — 1 £ lager; op 9 vat in Sept. 31 £.

LIJNZAAD. — *f* 20 lager; 105 ℔ Mem. *f* $7\frac{1}{2}$ à $\frac{1}{4}$; 105, 106 ℔ Liban *f* 200.

RAAPOLIE. — Zeer flaauw, bijzonder dadelijk per 6/w. *f* 32, vlieg. 31, p. Sept. *f* $30\frac{3}{4}$; Oct., Nov. en Dec. *f* $30\frac{3}{4}$ à $\frac{1}{2}$.

LIJNOLIE. — Per 6/w. *f* 29; vliegend *f* 29.

HENNIPOLIE. — Per 6/w. *f* 38; vliegend *f* 37.

RAAPKOEKEN. — *f* 56 à 57.

LIJNKOEKEN. — $7\frac{1}{2}$ à 8.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (13 *Junij*) waren genoteerd: Werkel. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$; dito 5 $98\frac{1}{2}$, $\frac{9}{16}$; Kansb. *f* $22\frac{15}{16}$, $\frac{13}{16}$; Amort.-Synd. $4\frac{1}{2}$ pCt. $92\frac{1}{8}$; Hand. $174\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$; O.-Indie 5 pCt. $97\frac{1}{8}$; Aand. Kansb. $79\frac{3}{4}$; dito Haarl. Spoorweg 120, 119; Ard. 85 à $85\frac{1}{4}$; dito Coup. van Mei $29\frac{3}{4}$, 30; Metall. 5 pCt. $99\frac{3}{8}$; Col. $16\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$.

AVEC APPROBATION.

THÉATRE DE BRÉDA.

Les artistes du Théâtre Français *d'Amsterdam* sous la direction de MM. DE BOER et ALEXANDRE, auront l'honneur de donner Vendredi, le 16. Juin 1837 une Représentation composée de: *KETTLY*, ou LE RETOUR EN SUISSE, Vaudeville en un Acte de *Scribe*; suivi de LA CROIX D'OR, Opéra Vaudeville en deux Actes de *Scribe*; le Spectacle sera terminé par MONSIEUR SANS GÊNE, ou L'AMI DU COLLÉGE, Vaudeville en un Acte de *Scribe*.

PRIX DES PLACES:

Premier rang *f* 1,50. Second rang *f* 1,—. Troisième rang *f* —,60.

MM. les Militaires, en Uniforme, paieront la moitié des prix.

On commencera à 6 heures et demi précises.

On peut se procurer d'avance des places au Bureau du Spectacle le jour de la Représentation.

De Ondergeteekende, Winkelier, wonende te *Breda*, op de Groote Markt, Wijk A. N°. 400, ontwaar zijnde geworden dat door *vuilaardige laster* verspreid is dat zijne zaken zich in wanorde zouden bevinden, zoodanig zelfs, dat er reeds arrest op zijne Goederen gelegd en hij in onderhandelingen met zijne Crediteuren zou zijn getreden, ten gevolge waarvan hij voor eenige percenten zoude hebben geaccordeerd, - voelt zich gedrongen dat gerucht openlijk voor valsch te verklaren, en te verzekeren dat hij in het tijdsverloop van *twintig* jaren, gedurende hetwelk hij Handel doet, elke Rekening of Wissel, op vertoon derzelve, met betaling heeft kunnen honoreren, en zich thans nog zoo gelukkig vindt daarmede te kunnen voortgaan; — sommerende hij de *eerrovers*, die dit valsche gerucht te zijnen aanzien verspreid hebben, om in naauwkeurige bijzonderheden te treden; terwijl hij eene premie van *f* 300 aan hem uitlooft die zou kunnen bewijzen dat hij immer eene Rekening of Wisselbrief met geene betaling heeft gehonoreerd.

Ofschoon overtuigd dat op zijne geachte Stadgenooten de laster waaraan hij ten doel staat geen verkeerden indruk zal maken, neemt hij toch de vrijheid zich nader in hunne gunst aan te bevelen.

BREDA,
14. Junij 1837.

J. TIMMERMANS.

Binnen de Gemeenten *Geldrop* en *Zes Gehuchten*, Provincie *Noord-Braband* (bevolking ruim 2500 Zielen), wordt, op zeer aannemelijke voorwaarden, gevraagd een GENEES-, HEEL- EN VROEDMEESTER.

Voor het verplegen der behoeftige Ingezetenen, wordt er jaarlijks uit de Gemeente-kas, eene wedde van *f* 250 verstrekt.

Iemand hiertoe inclinerende, adressere zich met de vereischte bescheiden, of met overlegging derzelve, brieven *franco*, aan den Burgemeester van bovengenoemde Gemeenten

F. KNAAPEN.

VERKOOPING VAN VAST GOED.

Mr. J. F. C. J. DE ROY, Notaris te Breda, zal, ten verzoeke de Erven VAN DEN DRIES, en als daartoe benoemd bij Vonnis der Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te *Breda*, van den 6. Junij 1837, behoorlijk geregistreerd, in het *Schippershuis* aan de Haven te *Breda*, bij P. AERTGEERTS, op den 17. Junij 1837, des avonds ten *zeven* ure, overgaan tot de voorloopige toeschatting van:

Eene HUIZINGE, HOF en ERVE, met al de toebehooren van dien, genaamd *de Groote Kuip*, staande en gelegen binnen *Breda*, op de Zuidzijde van den Haagdijk, belendende Oost J. VISSER, West de Heer VERLEGH, gekw. Wijk B, N°. 343, kadaster Sectie A, N°. 389 en 390.

In gebruik te aanvaarden met 1°. Mei 1838.

Nederlandsche Handelmaatschappij.

De Directie maakt, ingevolge het 91e der Artikelen van overeenkomst, bekend, dat, door den Raad, in deszelfs zitting van heden, in overeenstemming met de bepalingen van het 9. en 92e der evengemelde Artikelen, is besloten tot de uitkeering van een DIVIDEND over het boekjaar 1836, ten bedrage van *zeventig guldens* over elk aandeel, groot *f* 1000 — staande *op naam*; en verwittigt dien ten gevolge de houders van *aandeelen op naam*, dat, overeenkomstig den inhoud der bij die aandeelen afgegeven NIEUWE DIVIDEND-BEWIJZEN, tot de betaling, tegen intrekking van het *tweede* dezelve, zal worden gevaceerd bij de Nederlandsche Bank te *Amsterdam*, en wel te beginnen met Dingsdag den 1sten Augustus aanstaande.

AMSTERDAM, 9. Junij 1837.

VAN DER HOUVEN, *President*,
KOOY, *Directeur fungerend Secretaris*.

STOOM-JAGT

PRINSES MARIANNE,

van MIDDELBURG naar ROTTERDAM,

Junij 1837.

Van MIDDELBURG.				Van ROTTERDAM.			
Zondag	18,	's morg.	$11\frac{1}{2}$ uur.	Maandag	19,	's morg.	5 uur
Dingsdag	20,	»	$4\frac{1}{2}$ »	Woensd.	21,	»	6 »
Vrijdag	23,	»	3 »	Zaturdag	24,	»	$8\frac{1}{2}$ »

Te Breda bij BROESE EN COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.